

עפ"ג 18387/10/15 - חוסאם כנעאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
לפני כב' השופטים: י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 18387-10-15 כנעאן נ' מדינת ישראל

חוסאם כנעאן

המערער

על-ידי ב"כ עו"ד קאזם כיואן

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

השופט י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' קורנהאוזר) בת"פ 52102-03-12, מיום 10.9.15, לפיו נידון המערער לשלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, למאסר על-תנאי, לפיצוי המתלון בסך 1,000 ₪ ולצו מבחן; זאת בגין הרשעתו, על-יסוד הודאתו, בעבירת התפרצות לרכב בכוונה לגנוב - לפי סעיף 413 (סיפא) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

2. על-פי עובדות כתב-האישום, העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה, ביום 26.1.11 בשעות הערב הגיע המערער, יחד עם שניים נוספים שזהותם אינה ידועה למאשימה, לחנייה של מרכול ביישוב "שער בנימין". המערער עצר את רכבו בסמוך למכונית השייכת למתלון, ואחד מחבריו נכנס לתוכה וגנב ממנה מכשיר רדיו.

3. המערער הנו בן 23, רווק. מתסקיר שירות המבחן שהוגש לערכאה הדיונית עולה, כי המערער מתגורר בבית סבתו בעקבות חילוקי דעות עם הוריו, לאחר שלא קיבל את מרותם. בתקופה הרלבנטית למתן גזר הדין הפסיק המערער לבצע עבודות שירות בתיק אחר שבו הורשע בעבירות של העלבת עובד ציבור, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ואיומים. שירות המבחן התרשם, כי למערער קווי אישיות ילדותיים, וכי הלה מתקשה לעיתים להציב לעצמו גבולות ונוטה להגיב באופן אימפולסיבי. עם זאת ציין שירות המבחן, כי המערער אינו בעל דפוסי התנהגות עברייניים מושרשים. נוכח נכונותו של המערער להשתלב בתכנית טיפולית, נדחה הדיון מעת לעת בערכאה הדיונית, כדי לשלבו בתכנית שכזו. המערער השתלב לבסוף בקבוצה טיפולית באופן פעיל, וכן הגיע לשיחות אישיות תוך גילוי מוטיבציה לשינוי התנהלותו.

שירות המבחן המליץ על העמדתו של המערער תחת צו מבחן למשך שנה, ועל הטלת מאסר על-תנאי ופיצוי למתלונן.

4. בגזר-הדין התייחס בית-משפט קמא לחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, בציינו כי העבירות הקשורות בכלי רכב מהוות מזה שנים "מכת מדינה", וכי עבירות אלו מסבות נזק כלכלי - הן לפרט והן לציבור בכללותו, וכן עוגמת נפש בשל הפגיעה בפרטיות ובתחושת הביטחון האישי. בהידרשו למתחם הענישה ההולם, הדגיש בית-משפט קמא את ביצוע העבירה בצוותא, בשעות החשיכה; ואת חלקו של המערער - אשר הסיע לזירה את מבצע העבירה ולאחר מכן מילט אותו מהמקום. בהתחשב בנסיבות אלו ובמדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית-משפט קמא כי מתחם הענישה ההולם נע בין שלושה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לבין עשרה חודשי מאסר בפועל. באשר לעונש המתאים בתוך המתחם, התחשב בית-משפט קמא, מחד-גיסא - בהרשעתו הקודמת של המערער שבגינה ריצה מאסר בעבודות שירות, ובנטייתו לצמצם את חומרת מעשיו כמפורט בתסקיר; ומאידך גיסא - בהודאתו של המערער, במוטיבציה שגילה להשתלב בהליך טיפולי, וכן בעובדה שמדובר בצעיר המצוי בעיצומו של הליך התבגרות שטרם גיבש דפוסים עברייניים. בנסיבות אלו גזר בית-משפט קמא על המערער עונש בתחתית מתחם הענישה ההולם, כמפורט לעיל.

5. בהודעת הערעור טען ב"כ המערער, כי גזר-הדין ניתן מבלי שנתאפשר לו ולמרשו להשמיע טיעונים לעניין העונש. לגרסתו - "הופתע עד מאוד שבית המשפט באופן מפתיע נתן את גזר הדין ללא טיעונים לעונש" (סעיף 6 להודעת הערעור). לנוכח הנטען, כי לא ניתן למערער יומו בערכאה קמא להשמיע את טיעונו לעניין העונש, ביקש ב"כ המערער להורות על "ביטול גזר הדין שניתן בניגוד להוראות הדין" (סעיף 14 להודעת הערעור).

6. בדיון בערעור, שהתקיים ביום 11.1.16, חזר ב"כ המערער על טיעונו שבהודעת הערעור. בנוסף טען, כי הואיל ולא נתאפשר לו להשמיע טיעונים לעניין העונש, קופחה אפשרותו להשמיע טענה של אכיפה בררנית, מחמת אי-הגשת כתב-אישום נגד שני שותפיו של המערער.

7. לא ביקשנו את תגובת המשיבה לערעור, שכן דין הערעור להידחות אף מבלי לקבל תגובה. אין כל בסיס לטענה, לפיה לא ניתן למערער יומו בבית-משפט קמא להשמיע את טיעונו לעניין העונש. יתר על כן: הטענה ניגפת בפרוטוקול בית-המשפט (אשר צורף על-ידי המערער להודעת הערעור), שממנו עולה כי ב"כ המערער טען גם טען לעניין העונש, הכל כמפורט להלן.

בדיון שהתקיים בבית-משפט קמא ביום 19.6.14 השמיעה המשיבה את טיעונה לעונש, ציינה מהו מתחם

הענישה ההולם, וטענה מהו העונש המתאים לשיטתה - ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות בצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. ב"כ המערער לא השמיע טיעונים לעונש באותו דיון, שכן ביקש להזמין תסקיר משלים לשם שילובו של המערער בהליך טיפולי. בהחלטה שניתנה ביום 19.6.14 הורה בית-משפט קמא על הזמנת תסקיר משלים משירות המבחן, לאחר שהמערער ישולב בהליך טיפולי.

בדיון משלים שהתקיים בבית-משפט קמא ביום 4.12.14 הוגש תסקיר משלים משירות המבחן; ובית-המשפט דחה את המשך הדיון למועד אחר - לשם התייצבות קצין המבחן להבהרת שאלות שהתעוררו בעקבות הגשת התסקיר. בדיון הנדחה, שהתקיים ביום 5.2.15, הסביר קצין המבחן מדוע טרם שולב המערער בהליך טיפולי; ובית-המשפט דחה את הדיון פעם נוספת, כדי לאפשר לשירות המבחן לשלב את המערער בהליך טיפולי אפקטיבי, ולהגיש, בהמשך, תסקיר עדכני בעניינו.

ביום 7.6.15 הוגש לבית-משפט קמא תסקיר משלים ומסכם, שבו דווח על שילובו של המערער בטיפול קבוצתי ואישי, והומלץ על העמדת המערער בצו מבחן לתקופה של שנה, בצד מאסר על תנאי ותשלום פיצויים למתלונן.

בישיבת בית-משפט קמא מיום 11.6.15, לאחר קבלת התסקיר האמור, חזר ב"כ המאשימה על טיעונו לעונש בהתאם לעקרונות הבניית הענישה שבתיקון 113 לחוק העונשין, ועתר להטלת ארבעה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. עם תום טיעוני המאשימה לעונש נשמעו טיעוני הסנגור לעונש. במסגרת טיעוניו לעונש בערכאה קמא, התייחס הסנגור לנסיבותיו האישיות של המערער, לתסקירי שירות המבחן ולהליך הטיפולי שעבר המערער. הסנגור ביקש להסתפק בהטלת מאסר על-תנאי, ולהימנע מהטלת מאסר בעבודות שירות. לאחר סיום טיעוניו נרשם מפי הנאשם: "אין לי מה להוסיף" (פרוטוקול מיום 11.6.15, מעמ' 19 ש' 24 עד עמ' 20 ש' 8). לאחר דברים אלו ניתנה על-ידי בית-משפט החלטה, לפיה בטרם מתן גזר הדין תוגש חוות דעת של הממונה על עבודות השירות וכי הדיון "נדחה לקבלת חוות-דעת הממונה ולמתן גזר-דין ליום 10.9.15". ביום 10.9.15 ניתן גזר-הדין, במעמד הצדדים; מבלי שנרשמה בפרוטוקול הסתייגות או הערה מטעם ב"כ המערער, לפיה גזר- הדין ניתן מבלי שנתאפשר לו לטעון לעונש.

הנה כי כן, אין כל בסיס לטענת ב"כ המערער לפיה גזר-הדין ניתן מבלי שנתאפשר למערער לטעון לעונש; ומדובר בטענה שמופרכת בעליל, כאמור, בפרוטוקול. למערער ניתן יומו בבית-משפט קמא להשמיע את טיעוניו לעניין העונש, ובא-כוחו השמיע טיעוניו בטרם מתן גזר הדין, כאמור לעיל.

אין גם בסיס לטענה בדבר אכיפה בדרנית, אשר הועלתה לראשונה בטיעונים בעל-פה בערעור, שכן על-פי כתב-האישום המתוקן שבו הודה המערער, זהותם של שני המעורבים הנוספים אינה ידועה למשיבה; ומכל מקום - ב"כ המערער לא הציג תשתית ראייתית (הן בערכאה קמא והן בבית-משפט זה), שממנה ניתן להסיק כי היו בידי המשיבה ראיות מספיקות להגשת כתב-אישום נגד האחרים, ומחמת אכיפה בדרנית בחרו להגיש את כתב-האישום נגד המערער בלבד.

8. על-יסוד האמור לעיל, הערעור נדחה.

על המערער היה להתחיל לבצע את עבודות השירות ביום 30.12.15, והלה לא הגיש בקשה לעיכוב ביצוע העונש בגדרו של הערעור. ככל שהמערער טרם החל לבצע את עבודות השירות, עליו להתייצב ביום 14.2.16 בשעה 9:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות בבאר-שבע, לצורך קליטה והצבה.

המזכירות תמציא עותקים מפסק הדין לב"כ הצדדים, לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, א' באדר א' תשע"ו, 10 בפברואר 2016, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, שופט